

PLAN VOOR EERLIJKE CONCURRENTIE VOOR DE METAAL- EN TECHNOLOGIESECTOR

.AGORIA

Inleiding

De metaalsector (PC 111) besteedt al lange tijd veel aandacht aan eerlijke concurrentie en de strijd tegen sociale fraude in de sector.

Op 21/06/2017 werd een eerste Plan voor Eerlijke Concurrentie (PEC) ter bestrijding van sociale fraude en sociale dumping voor de metaal-en technologiesector afgesloten, dat vandaag wordt geactualiseerd tot een nieuw PEC door de nadruk te leggen op een aantal prioritaire maatregelen uit het eerste plan en deze aan te vullen met nieuwe maatregelen en beleidsacties.

Op 20/03/2018 werd een samenwerkingsovereenkomst ondertekend tussen de metaalsector, de sociale inspectiediensten en de SIOD om hun onderlinge samenwerking verder te ontwikkelen in de strijd tegen sociale fraude.

De Belgische metaalsector is en blijft een van de belangrijkste economische pijlers van België en een van de grootste werkgevers in ons land.

Met name in enkele subsectoren van de Belgische metaalsector (contracting, maintenance, technical services) die voornamelijk metaalwerken in onroerende staat omvatten, wordt regelmatig beroep gedaan op onderaanneming en detachering vanuit het buitenland.

Onderaanneming leidt tot specialisatie van taken, de kosten kunnen ermee verlaagd worden, en soms is het gewoon noodzakelijk omwille van de enorme krapte op de Belgische arbeidsmarkt inzake technische profielen. In combinatie met soms (te) grote (prijs)druk van opdrachtgevers kan dit echter ook leiden tot risico op sociale fraude en zelfs uitbuiting van mensen, enerzijds, en oneerlijke concurrentie t.o.v. de overgrote meerderheid van bonafide ondernemingen in de sector, anderzijds.

Het is vooral bij deze tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten door buitenlandse (onder)aannemers dat soms, ondanks de bestaande maatregelen en controle-inspanningen, nog steeds een aantal misbruiken (bv. illegale tewerkstelling, niet-naleving van de Belgische minimumlonen, vervalste documenten A1, Limosa, certificaten,...) vastgesteld worden.

De sociale partners willen dat er dringend een einde komt aan deze oneerlijke concurrentie en sociale dumping. Dit is in het belang van alle partijen: de Belgische werkgevers en werknemers, de metaalsector in het algemeen en de overheid.

De inspecties en de overheid sluiten zich aan bij deze oproep en hebben samen met de sociale partners dit nieuwe PEC ontwikkeld.

Sociale fraude ondermijnt de goede werking van de arbeidsmarkt, verhindert eerlijke concurrentie tussen bedrijven en ondermijnt de fundamenten van ons socialezekerheidsstelsel.

Dit plan is van toepassing op alle activiteiten in de metaal-en technologiesector (PC 111). Sommige maatregelen zijn weliswaar beperkt tot die activiteiten in PC111 die ook werken in onroerende staat zijn.

Dit plan voor eerlijke concurrentie stelt een aanpak voor op nationaal, Benelux- en Europees niveau.

Nationaal niveau

1. Betrokkenheid bij de organisatie van de contractuele keten

Ten eerste is het nu al in het kader van overheidsopdrachten verboden voor een onderaannemer om de volledige uitvoering van een opdracht die hem werd toegewezen, in onderaanneming te geven aan een andere onderaannemer. Het is eveneens verboden voor een onderaannemer om alleen de coördinatie van de opdracht te behouden. Dit verbod is voor alle duidelijkheid niet van toepassing op de opdrachtnemer.

De sociale partners vragen om dit verbod op “financiële onderaanneming” een algemene strekking te geven.

Ten tweede stellen de sociale partners vast dat verticale onderaanneming soms noodzakelijk is om tegemoet te komen aan de behoeften van bepaalde projecten, de eisen van opdrachtgevers, en de realiteit van de Belgische arbeidsmarkt. Bepaalde projecten zijn groot en complex, dienen volgens strakke deadlines van de opdrachtgever te worden opgeleverd, en vergen specialisaties en/of werkomstandigheden waarvoor de beschikbare profielen op de (Belgische) arbeidsmarkt zeer schaars zijn, en die bovendien meer en meer als zelfstandige of onder een vennootschap opereren.

De sociale partners erkennen echter ook de risico's op sociale fraude in te lange verticale ketens.

De vertegenwoordigers van de werknemers vragen dat wordt onderzocht hoe de verticale keten kan worden beperkt en hoe kan worden ingegrepen in de verticale organisatie van de contractuele keten om de transparantie van de keten te garanderen voor de verschillende operatoren, hun werknemers en de sociale inspecties.

Het gebruik van onderaannemers is niet verboden, maar het is belangrijk om ervoor te zorgen dat specifieke activiteiten horizontaal in plaats van verticaal worden uitbesteed.

Hierbij moet worden opgemerkt dat de vertegenwoordigers van de werkgevers geen dwingend ingrijpen in de verticale keten willen vooraleer eerst een evaluatie van de huidige wetgeving inzake overheidsopdrachten is uitgevoerd, inclusief de aanstelling van een bevoegde inspectiedienst die de regels controleert, alsook de preventieve werking van contractuele afspraken is onderzocht. In een later stadium zou dan desnoods een nieuwe stap kunnen worden gezet naar effectief ingrijpen in de verticale keten op basis van consensus tussen alle sociale partners.

ACTIE(S): De Beleidscel Werk vraagt de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg om de opties te onderzoeken die in dit verband kunnen worden geïmplementeerd.

2. Herziening van hoofdelijke aansprakelijkheid voor loonschulden van (onder)aannemers

Om de strijd tegen sociale dumping en mensenhandel (economische uitbuiting) op te voeren, overwegen de beleidscellen om het huidige systeem van hoofdelijke aansprakelijkheid voor loonschulden te herzien.

Belgische en buitenlandse opdrachtgevers en aannemers zullen ook informatie kunnen opvragen (via een databank) in het kader van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor loon, naast de bestaande databanken over sociale zekerheid en belastingschulden. In het bijzonder zullen ze kunnen nagaan of er loonschulden zijn of worden vastgesteld in het geval van bepaalde aannemers.

Het moet hierbij gaan om een eenvoudig en gebruiksvriendelijk systeem dat rekening houdt met het toepassingsgebied. Inspiratie kan worden gehaald bij het al bestaande 30bis – systeem, dat beperkt is voor PC 111 tot werken in onroerende staat.

De effectiviteit en efficiëntie van dit systeem wordt verder onderzocht.

De sociale partners kunnen deze initiatieven ondersteunen.

De vertegenwoordigers van de werkgevers benadrukken evenwel dat dit enkel mogelijk is op voorwaarde dat de controle van de databank administratief haalbaar is voor de opdrachtgever of (onder)aannemer die dit moet doen, zoals het “groen licht” of “rood licht” dat vandaag bestaat op checkinhoudingsplicht.be. Net zoals artikel 30bis, dient zo’n controle beperkt te zijn tot de rechtstreekse contractspartij in het kader van werken in onroerende staat, is een “groen licht” voldoende om verder gevrijwaard te worden van verdere aansprakelijkheid voor loonschulden, en dient dit ook de enige controle voor bedrijven te zijn op het vlak van loon van hun contractspartij. Bedrijven kunnen of mogen de lonen van hun (onder)aannemer immers niet controleren. Anders dan sociale en fiscale schulden zal de databank met loonschulden gevuld moeten worden met concrete vaststellingen van inspectiediensten.

ACTIE(S): De Beleidscel Werk vraagt de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg om een voorstel uit te werken voor de invoering van een nieuwe regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid.

3. Preventie/voorlichtingscampagnes

Om alle partijen goed te informeren over sociale dumping, wordt er een preventie/bewustwordings-/voorlichtingscampagne via (sociale) media gelanceerd in de metaalsector. Deze campagne zal informatie geven over wat legaal is en wat niet, wat bedrijven verplicht moeten controleren t.o.v. (buitenlandse) onderaannemers en wat niet, en over hoe legaal te werken. Het doel is om attitudes te veranderen. Mensen en bedrijven kunnen zich niet tegelijkertijd verzetten tegen sociale dumping en opdrachten onder de marktprijs blijven accepteren voor hun eigen werkzaamheden.

ACTIE(S): De SIOD zet hiervoor een werkgroep op met alle partners.

4. Geschikte tools voor inspectiediensten

Gerichte controles om grensoverschrijdende fraudemechanismen op te sporen vereisen dat sociale inspecteurs over de nodige instrumenten beschikken, zoals datamining en informatie over aanwezigheid op arbeidsplaatsen.

Het systeem voor de registratie van aanwezigheid (checkin@work) op bouwplaatsen (vanaf 1/3/2016 alle bouwplaatsen met een waarde van ten minste 500 000 euro) blijft van toepassing.

Daarnaast zijn de sociale partners akkoord om te bekijken hoe er in andere sectoren of landen wordt omgegaan met check-in/check-out.

Weliswaar zijn de vertegenwoordigers van de werkgevers van de metaalsector tegen de invoering van een check-out verplichting. Zij zijn van mening dat een checkout / reële tijdsregistratie praktisch onhaalbaar is (bv. mobiele werven), een disproportioneel administratieve en financiële last veroorzaakt, en het kan niet de bedoeling zijn dat de verantwoordelijkheid voor het naleven van de arbeidstijden verschoven wordt naar een andere partij dan de werkgever.

De vertegenwoordigers van de werkgevers vragen tevens om te onderzoeken of de verplichting inzake het bijhouden van de dagelijkse lijst van aanwezigheden in het kader van de openbare werven kan worden afgeschaft.

ACTIE(S) :

- De vertegenwoordigers van de werkgevers vragen de Beleidscellen Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen hun vraag tot afschaffing van de dagelijkse lijst van aanwezigheden in het kader van openbare werven te laten onderzoeken door de bevoegde administraties.
- De Beleidscellen Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen zullen bij de tussentijdse rapportering bij de vooruitgangsanalyse de sociale partners informeren over de uitwerking van de aanwezigheidsregistratie IN en OUT in de andere sectoren. De sociale partners zullen hiervan kennisnemen.
- De inspectiediensten zullen hun bevindingen overmaken bij de tussentijdse rapportering bij de vooruitgangsanalyse van de uitvoering van dit PEC. De sociale partners zullen hiervan kennisnemen.

5. Tools op maat van de sector

De sociale partners herhalen hun vraag om:

- de sector toegang te verlenen tot de Dimona- en Limosa-databanken, bij voorkeur via het Fonds voor Bestaanszekerheid,
- het type gegevens in de Limosa database te verbeteren.

Gelet op de problemen die dit geeft voor de RSZ (budget/timing) zal er breder worden gewerkt dan enkel voor de metaalsector. Ook andere sectoren zullen worden betrokken en dit via een groter project.

ACTIE(S): De sociale partners herhalen hun vraag om toegang te hebben tot de Dimona- en Limosa-databanken, bij voorkeur via het Sectorfonds. De RSZ volgt dit punt op.

6. Administratieve vereenvoudiging en transparantie voor inspectiediensten

De verdere digitalisering van de verplichtingen inzake aanwezigheidsregistratie (zoals checkin@work) en arbeidstijden kadert in de digitalisering van de maatschappij. Dit biedt de medewerkers de mogelijkheid om hun prestaties beter op te volgen. De inspectiediensten kunnen hierdoor gerichtere controles uitvoeren.

De toegang hiertoe voor de inspectiediensten moet wel te allen tijde gegarandeerd blijven, zodat dit de basis kan vormen voor een transparante controle van de effectieve arbeidsprestaties, zowel voor de werknemers, de werkgevers als voor de inspectiediensten.

Voor de werkgevers biedt de digitalisering van registratie van prestaties en documenten de mogelijkheid om hun administratieve verplichtingen na te komen, met een gunstig effect op de papierberg van vandaag.

Bovendien verloopt de berekening van de verloning efficiënter.

ACTIE(S): De Beleidscellen Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen onderzoeken hoe het bestaande wettelijke en reglementaire kader aangepast moet worden.

7. Herziening van de welzijnswet van 1996 en andere veiligheidsvoorschriften om ze nog beter toepasbaar te maken op buitenlandse en Belgische werknemers en zelfstandigen.

- a. De sociale partners vragen om te onderzoeken hoe de bevoegdheden van de inspectie TWW inzake de veiligheidsvoorschriften kunnen worden uitgebreid naar zelfstandigen in België en deze komende uit het buitenland.
- b. Daarnaast zijn de sociale partners akkoord dat moet worden onderzocht hoe de gegevens over arbeidsongevallen van deze zelfstandigen in België en van gedetacheerde werknemers en zelfstandigen in de statistieken kunnen worden opgenomen, en meer specifiek in het ernstpercentage en het frequentiepercentage. De vertegenwoordigers van de werkgevers vragen oplossingen zonder bijkomende administratie of verantwoordelijkheid voor de hoofdaannemer of opdrachtgever. De sociale partners menen dat dit noodzakelijkerwijs op Europees niveau geregeld moet worden.

ACTIE(S) :

- De beleidscellen Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen steunen de onderzoeksaanvragen (punten a en b), en de Beleidscel Werk zal de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg vragen om

de mogelijkheden te bestuderen om de welzijnswet van 1996 en andere veiligheidsvoorschriften te herzien om ze beter toepasbaar te maken op buitenlandse en Belgische werknemers en zelfstandigen.

8. De rol van regionale en lokale overheden in de strijd tegen mensenhandel

In de context van mensenhandel wordt er een beroep gedaan op de lokale autoriteiten om misbruik (bv. slapen in containers, enz.) te onderzoeken en te bestraffen. De hele fraudeketen - preventie, detectie, controle en bestraffing - en de hele politieke keten - federaal, regionaal, lokaal - moet worden gebruikt om sociale dumping te bestrijden. Op federaal niveau wordt deze problematiek onderzocht in het kader van het SIOD-actieplan, in samenhang met het actieplan tegen mensenhandel. De betrokken regionale ministers zullen worden geraadpleegd.

ACTIE(S): De diensten die verantwoordelijk zijn voor fraudebestrijding nemen het initiatief om in samenwerking met de SIOD alle betrokken partijen rond de tafel te brengen.

9. Register van werkende vennoten en helpers

Het register van werkende vennoten en helpers brengt de zelfstandigen in kaart die geen eigen ondernemingsnummer of een effectief mandaat hebben maar wel voor een vennootschap of een eenmanszaak kunnen werken.

Een dergelijk publiek register zorgt ervoor dat de inspectiediensten maar ook de opdrachtgevers/medecontractanten meteen een inzicht krijgen op de samenstelling van een vennootschap vooraleer te contracteren. Het biedt dus een zekere rechtszekerheid en het is ook een middel dat kan dienen als waarschuwing.

Het inschrijven van deze werkende vennoten gebeurt via de toepassing 'MyEnterprise' en is gratis. Het register moet goed bijgehouden worden, al is dit voor vennootschappen waar er slechts sporadisch bewegingen in de aandelen zijn een absoluut minimale administratieve last.

ACTIE(S): De Beleidscellen Zelfstandigen en Economie nemen de nodige initiatieven.

10. Bestrijding van schijnzelfstandigheid en schijnwerknemerschap

De artikelen 331 en 332 van de programmawet van 27 december 2006 (wet op de aard van de arbeidsrelaties) bepalen uitdrukkelijk dat de partijen vrij zijn om de aard van hun arbeidsrelatie te kiezen, waarbij de feitelijke uitvoering van de overeenkomst moet overeenstemmen met de aard van de arbeidsrelatie. Er moet voorrang gegeven worden aan de kwalificatie die blijkt uit de effectieve uitvoering indien deze de door de partijen gekozen wettelijke kwalificatie uitsluit.

In 2013 werden specifieke criteria ingevoerd voor verschillende segmenten van de metaalsector.

Op verzoek van de ministers van Arbeid, Sociale Zaken en Zelfstandigen zullen de sociale partners in de metaalsector en de inspectiediensten deze specifieke criteria na 10 jaar toepassing evalueren. Op basis van deze evaluatie zullen de specifieke criteria indien nodig worden bijgewerkt.

ACTIE(S) :

- In het jaar na de ondertekening van het PEC evalueren de sociale partners en de inspectiediensten de toepassing van de specifieke criteria die gelden in de verschillende segmenten van de metaalsector.
- Op basis van deze beoordeling zullen de ministers van Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen indien nodig de specifieke criteria aanpassen.

11. Oprichting van speciale eenheden om sociale dumping te controleren

De sociale partners in de metaalsector vragen om een aanzienlijke verhoging van het aantal gespecialiseerde inspecteurs die moeten worden ingezet in een speciale eenheid of afdeling die binnen de overheid moet worden opgericht om concrete maatregelen te nemen om alle vormen van sociale dumping te bestrijden.

De sociale partners vragen ook om een verhoging van het aantal arbeidsauditeurs.

De sociale partners vragen ook om een betere coördinatie en toegang voor de Regionale Sociale inspectie wat haar bevoegdheden in dit domein betreft t.o.v. de (databanken van de) federale inspectiediensten.

ACTIE(S) :

- De Beleidscellen Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen vragen de SIOD deze kwestie op de agenda van het Strategisch Comité te plaatsen en dit voorstel te bespreken. De Beleidscellen vragen de SIOD dit voorstel te bespreken binnen het Strategisch Comité, rekening houdend met de politieke prioriteiten en de beschikbare capaciteit binnen elke inspectie. Er zal worden verduidelijkt hoe deze eenheid in de praktijk zal worden uitgevoerd.
- De beleidscellen Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen dragen het onderzoek van auditeurs over aan de Beleidscel Justitie.

12. Lokale tripartiete organen ter bestrijding van sociale fraude en sociale dumping

In het verleden werden op provinciaal niveau tripartite lokale overlegorganen over sociale dumping opgericht waarbij vakbonden, werkgevers en sociale inspectiediensten betrokken waren. Waar nodig worden ook Regionale Sociale Inspectie, de FOD Financiën en de FOD Economie, enz. betrokken. Het doel is ervoor te zorgen dat lokale problemen besproken en opgevolgd kunnen worden. De bijeenkomsten vinden echter niet meer plaats of zijn zeer sporadisch.

ACTIE(S): In overleg met de sociale partners en de sociale inspectiediensten zullen de beleidscellen de werking van deze lokale overlegvergaderingen als onderdeel van de strijd tegen sociale dumping evalueren en in een nieuwe dynamiek verderzetten.

13. Gebruik van het Meldpunt voor eerlijke concurrentie

De sociale partners in de metaalsector zijn als organisatie toegevoegd aan de website van het SIOD meldpunt voor eerlijke concurrentie (www.meldpuntsocialefraude.belgie.be), waardoor ze namens hun leden dossiers over sociale fraude in de sector rechtstreeks naar de sociale inspectiediensten kunnen sturen.

De sociale partners hebben echter geen weet van een concrete login voor hun organisatie en vragen dat zij hiervan effectief in kennis worden gesteld.

De beleidscellen moedigen de sociale partners aan om meer gebruik te maken van het meldpunt om zaken sneller en efficiënter te behandelen. De inspectiediensten kunnen echter alleen algemene feedback geven over dossiers en hebben geen toegang tot individuele fraudeonderzoeken.

ACTIE(S): De SIOD controleert de verslagen en geeft algemene feedback tijdens de PEC-vergaderingen.

14. Toepassing van het correcte paritair comité

PC-shopping is geen nieuw fenomeen. De sociale inspectiediensten, in het bijzonder TSW en de RSZ, moeten bij elk onderzoek nagaan of het bedrijf in kwestie onder het juiste paritair comité ressorteert. Het is namelijk belangrijk dat elk bedrijf onder het juiste paritair comité valt, zodat de juiste lonen aan de werknemers worden betaald en de juiste socialezekerheidsbijdragen aan de RSZ en bestaansfondsen worden aangegeven.

ACTIE(S) :

- De sociale inspecteurs van TSW en de RSZ zullen erop toezien dat de bevoegde paritaire comités correct worden toegepast.

15. Bestrijding van postbusfirma's en verborgen vormen van tewerkstelling in België

Sommige (buitenlandse) metaalbedrijven in de sector opereren als postbusfirma. Sociale inspectiediensten (waaronder de RSZ) en belastingdiensten zouden deze bedrijven kunnen opsporen via datamining/matching en de nodige maatregelen kunnen nemen. De postbusfirma's voldoen niet aan de sociale, fiscale en Europese wetgeving, noch aan de Belgische wetgeving, en werken dus concurrentievervalsing in de hand.

Sommige buitenlandse bedrijven verbergen het feit dat de eigenlijke tewerkstelling van het personeel meestal in of vanuit België gebeurt. Op die manier houden ze zich niet aan de wettelijke principes van de Rome I Verordening, die de internationale regels vastlegt om te bepalen welk nationaal recht en

welke dwingende bepalingen van het arbeidsrecht van toepassing zijn op de gesloten arbeidsovereenkomst.

In overeenstemming met overweging (11) van de Europese Handhavingsrichtlijn moet België als EU-lidstaat alles in het werk stellen om de zwakkere partij (de werknemers) te beschermen en de Rome I-richtlijn toepassen in geval van frauduleuze detacheringen. Een strenge maar correcte aanpak van valse detacheringen en postbusconstructies is noodzakelijk om een gelijk speelveld te creëren voor alle bedrijven die actief zijn op de Belgische arbeidsmarkt en om de gelijke behandeling van werknemers in de Belgische sector te garanderen.

ACTIE(S) :

- De Beleidscel Werk, vicevoorzitter van het College voor de bestrijding van fiscale en sociale fraude, zal de kwestie van de bestrijding van postbusfirma's binnen het College aan de orde stellen.
- De beleidseenheden die verantwoordelijk zijn voor Werk, Sociale zaken en Zelfstandigen nemen de nodige initiatieven om deze kwestie op Europees niveau aan te kaarten.

16. Een vordering tot staking instellen

De bevoegde diensten zullen de mogelijkheid onderzoeken om een vordering tot staking in te stellen het kader van de wet op de handelspraktijken tegen bedrijven die verplichte wetgeving overtreden (bijvoorbeeld de wet van 24/07/1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers).

ACTIE(S): De betrokken beleidscellen en de inspecties onderzoeken de mogelijkheid om een vordering tot staking in te stellen.

BENELUX niveau

17. Multilaterale overeenkomst tussen de Benelux-landen om sociale fraude te bestrijden

De activiteiten van de SIOD-werkgroep voortzetten met het oog op de ontwikkeling van een multilateraal Benelux-project ter verbetering en versterking van de grensoverschrijdende samenwerking bij de bestrijding van sociale fraude en de bescherming van de gezondheid en veiligheid op het werk en van fatsoenlijke arbeidsomstandigheden.

Grensoverschrijdende samenwerking tussen inspectiediensten en het delen van gegevens worden steeds belangrijker in de strijd tegen grensoverschrijdende sociale fraude.

De drie landen leggen momenteel de laatste hand aan de verdragsonderhandelingen.

Het doel is een juridisch kader te bieden voor gezamenlijke of gecoördineerde controles of inspecties en de uitwisseling van informatie, en de multidisciplinaire samenwerking tussen landen te versterken om, onder andere:

- sociale fraude, oneerlijke concurrentie en sociale dumping bestrijden;
- de naleving van gezondheid, veiligheid en hygiëne op het werk te waarborgen;
- ervoor zorgen dat fatsoenlijke en eerlijke arbeidsomstandigheden en het recht van werknemers om te werken worden gerespecteerd;
- ervoor zorgen dat de socialezekerheidsbijdragen correct worden betaald in de bevoegde lidstaat.

Gegevens uit Nederland en Luxemburg kunnen de vergelijking en verkenning van Belgische gegevens verrijken en meer gerichte controles mogelijk maken. Gezamenlijke grensoverschrijdende controles zullen ook gericht zijn op de metaalsector.

ACTIE(S): Met het oog op de ondertekening van een BENELUX - verdrag over de bestrijding van sociale fraude zetten de SIOD, de administraties en inspecties de onderhandelingen met Nederland en Luxemburg voort.

18. Bestrijding van illegale uitzendarbeid

Samen met Nederland en Luxemburg de kwestie van de uitzendsector (detachering via niet-erkende uitzendbureaus) verder onderzoeken, zowel op het gebied van arbeidsrecht, sociale zekerheid als erkenning van uitzendbureaus. Met Nederland worden de mogelijkheden onderzocht om de 'Nederland - route' verder te integreren, onder andere op het gebied van uitwisseling van sociale en fiscale gegevens. Binnen de Benelux is een werkgroep uitzendsector verantwoordelijk voor het monitoren van deze onderwerpen.

ACTIE(S): De SIOD en de sociale inspectiediensten (inclusief de regionale sociale inspecties) blijven deelnemen aan de BENELUX-vergaderingen over de uitzendsector en aan de voorgestelde grensoverschrijdende inspecties.

19. Uitwisseling van personeel en inspectiegegevens

Een goede uitwisseling van inspectiepersoneel en gegevens tussen de BENELUX - landen (data matching/datamining) is een absolute noodzaak en is in lijn met de geest van de EU-uitvoeringsrichtlijn, die inspectiediensten verplicht om beter met elkaar te communiceren. Er worden al ad hoc gezamenlijke grensoverschrijdende inspecties uitgevoerd tussen België, Nederland en Luxemburg). Deze samenwerking moet worden gehandhaafd en versterkt.

ACTIE(S): De SIOD organiseert in samenwerking met de (sociale) inspectiediensten zowel de uitwisseling van gegevens met Nederland en Luxemburg als, waar nodig, gezamenlijke en/of gecoördineerde inspecties in de metaalsector.

Europees niveau

20. Volledige operationalisering van ELA

De volledige operationalisering van ELA tegen 2024 is een Belgische politieke prioriteit.

Tijdens zijn voorzitterschap van de Raad van de EU in de eerste helft van 2024 zal België een conferentie organiseren over de evaluatie en promotie van ELA-activiteiten. Bij die gelegenheid zullen vertegenwoordigers van de metaalsector worden uitgenodigd om de bekommernissen van hun sector te delen, maar ook de good practices. Het doel is om input te leveren voor de officiële evaluatie van ELA die de Europese Commissie tegen 1 augustus 2024 zal uitvoeren. Het doel is ook om aanbevelingen te doen voor de toekomstige ontwikkeling van ELA.

ACTIE(S): Tijdens haar voorzitterschap van de Raad van de EU zal de Belgische regering de ontwikkeling en volledige operationalisering van de ELA ondersteunen in samenwerking met SIRS, de sociale inspectiediensten, de FOD Sociale Zekerheid en de FOD Werkgelegenheid.

21. Naar een sociale EUROPOL

Zodra ELA 100% operationeel is, zullen nieuwe ambities moeten worden nagestreefd om ervoor te zorgen dat de lidstaten samenwerken in de strijd tegen grensoverschrijdende sociale fraude. België heeft de ambitie om van dit agentschap een sociale Europol te maken en de discussie over strafrechtelijke samenwerking in Europa te vergemakkelijken.

ACTIE(S): De Belgische regering zal op Europees niveau voorstellen dat ELA, zodra deze volledig operationeel is, een sociale Europol wordt.

22. Verdere evaluatie van het Europese minimumloon

Teneinde de arbeids- en levensomstandigheden in de Europese Unie te verbeteren, met name de toereikendheid van de minimumlonen voor werknemers, en bij te dragen tot sociale convergentie en de vermindering van loonverschillen, heeft de EU Richtlijn 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 inzake een passend minimumloon in de Europese Unie vastgesteld.

Het doel van deze richtlijn is viervoudig:

- collectieve onderhandelingen voor loonvorming bevorderen ;
- de lidstaten te verplichten een procedure in te voeren voor de vaststelling van wettelijke minimumlonen op basis van criteria die waarborgen dat deze toereikend zijn ;
- de lidstaten aan te moedigen de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de sociale partners betrokken worden bij de vaststelling en actualisering van de minimumlonen;
- Ervoor zorgen dat werknemers daadwerkelijk toegang hebben tot het wettelijk minimumloon.

Dit laatste doel wordt bereikt door

- voorzien in controles en inspecties ter plaatse ;
- het publiek toegang geven tot informatie over minimumlonen "op een volledige en gemakkelijk toegankelijke manier";
- ervoor zorgen dat werknemers "toegang hebben tot effectieve geschillenbeslechting" in het geval van een schending van de wettelijke rechten op het minimumloon;
- de nodige maatregelen nemen om werknemers en hun vertegenwoordigers te beschermen tegen een nadelige behandeling door de werkgever in geval van een klacht of een procedure om de rechten op het minimumloon af te dwingen.

Het doel van deze richtlijn is ervoor te zorgen dat werknemers in de EU worden beschermd door passende minimumlonen die hen in staat stellen een waardig leven te leiden, rekening houdend met de nationale economische en sociale omstandigheden.

De Belgische regering steunde dit initiatief van de Europese instellingen. Het minimumloon is immers een noodzakelijk wapen in de strijd tegen armoede. Het vermindert ook het risico op sociale dumping en vermindert de spanning tussen de lonen in de lidstaten van de Europese Unie.

ACTIE(S): De Beleidscel Werk neemt de nodige initiatieven om ervoor te zorgen dat Richtlijn 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 inzake een passend minimumloon in de Europese Unie uiterlijk op 15 november 2024 wordt omgezet.

23. Gerichte en effectieve controles op buitenlandse bedrijven

De Belgische inspectiediensten zijn actief op het vlak van gerichte en effectieve controle op de tewerkstelling van buitenlandse metaalbedrijven (vrij verkeer van diensten). ELA erkent dat zij de meeste overeengekomen en gezamenlijke inspecties in Europa uitvoeren. Via het Europees platform tegen zwartwerk bundelen de lidstaten hun krachten om zwartwerk te bestrijden. De sociale inspectiediensten zullen hun inspanningen voortzetten en, als de capaciteit het toelaat, hun inspanningen in de sector opvoeren.

ACTIE(S): de SIOD organiseert in samenwerking met de sociale inspectiediensten gezamenlijke en gecoördineerde controles met EU-landen, zowel in het kader van detachering als in de strijd tegen zwartwerk (grensoverschrijdend) , inclusief zelfstandigen.

24. Sluiting van bilaterale socialezekerheidsovereenkomsten overeenkomstig Verordening 883/2004 en Verordening 987/2009 - grensoverschrijdende inning van socialezekerheidsvorderingen

Als de socialezekerheidsbijdragen worden betaald in de lidstaat waar de vergissing is begaan, bepaalt artikel 71 van Uitvoeringsverordening 987/2009 dat voor de toepassing van artikel 84 van Basisverordening 883/2004 de invordering van schuldvorderingen overeenkomstig de artikelen 72 tot

en met 74 van de toepassingsverordening zoveel mogelijk geschiedt door verrekening tussen de organen. Wanneer de schuldvordering geheel of gedeeltelijk niet door middel van verrekening kan worden geïnd, worden de resterende verschuldigde bedragen ingevorderd overeenkomstig de artikelen 75 tot en met 85 van de toepassingsverordening. Het is echter van belang dat, nadat geschillen over de betaling van bijdragen door de rechtbanken van de lidstaat van oorsprong zijn beslecht, de verzoekende lidstaat over een executorialie titel beschikt die hem in staat stelt een beroep te doen op wederzijdse bijstand bij de invordering. Bovendien wordt dit verzoek behandeld volgens de wetten en procedures van de lidstaat die het verzoek ontvangt.

Er zullen inspanningen geleverd worden om deze wederzijdse bijstand, samenwerking en informatie-uitwisseling via EESSI verder te optimaliseren, desgevallend via bilaterale akkoorden. Naar analogie met het reguliere BENELUX-overleg - om grensoverschrijdende inzamelingen efficiënter te organiseren en bestaande obstakels uit de weg te trachten te ruimen - zullen ook met de andere lidstaten de nodige informele overlegmomenten of wederzijdse werkbezoeken over dit onderwerp worden geïnitieerd. Op die manier kunnen de betrokken lidstaten leren van elkaars beleid, in de lijn van de werkzaamheden binnen de Administratieve Commissie. In dit verband is in februari 2022 binnen de RSZ een eenheid Internationale invordering opgericht, waar alle gevallen waarin andere EU-lidstaten de RSZ om bijstand verzoeken en alle gevallen waarin de RSZ de bijstand van een andere EU-lidstaat inroept, worden gecentraliseerd. Dit is niet alleen met het oog op een uniforme en passende behandeling van deze gevallen, maar ook met het oog op de ontwikkeling van de nodige expertise en een netwerk van collega's die in andere EU-lidstaten voor dezelfde taken verantwoordelijk zijn.

Bovendien kunnen de betrokken werknemers socialezekerheidsuitkeringen in geld of in natura hebben ontvangen van de niet-erkende staat: deze heeft dan ook het recht om deze terug te vorderen van de betrokken werknemers, met soms catastrofale gevolgen voor de werknemers en hun gezinsleden. Overweging 1 van Verordening (EG) nr. 883/2004 stelt dat "de regels voor de coördinatie van de nationale socialezekerheidsstelsels deel uitmaken van het vrije verkeer van personen en moeten bijdragen tot de verbetering van hun levens- en arbeidsomstandigheden".

Met dit aspect moet rekening worden gehouden tussen de autoriteiten van de betrokken lidstaten, omdat het epicentrum van de bovengenoemde communautaire regelgeving de werknemer is, en oplossingen tussen de autoriteiten moeten van geval tot geval worden gevonden: de in het belang van de werknemers gesloten afwijkingsovereenkomsten vormen een rechtsgrondslag voor dit soort situaties.

ACTIE(S) : De RSZ en de FOD Sociale Zaken volgen de zaak.

Uitvoering en evaluatie van het plan

De beleidscellen Werk, Sociale Zaken en Zelfstandigen nodigen de SIOD uit om de uitvoering van dit plan te blijven volgen.

Daartoe zal de SIOD half februari en half september een monitoringrapport opstellen, dat nuttig zal zijn voor de jaarlijkse politieke en budgettaire cyclus en ter voorbereiding daarvan, in overleg met de belanghebbenden van de sector.

Op basis van een analyse van de voortgang kunnen aanvullende maatregelen en/of acties worden voorgesteld, die bij de jaarlijkse evaluatie van het plan kunnen worden gevalideerd.

De vergadering voor deze evaluatie wordt bijeengeroepen op initiatief van de SIOD.

21 FEB. 2024

Gedaan te Brussel,

De Minister van Economie en Werk

De Minister van Middenstand,
Zelfstandigen en KMO's

De Minister van Sociale Zaken

Pierre-Yves DERMAGNE

David CLARINVAL

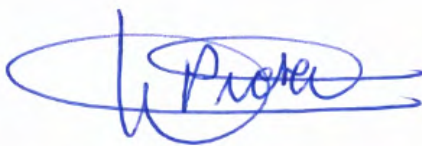

Frank VANDENBROUCKE

Voorzitter
ACV-CSC METEA

Sectorverantwoordelijke ACLVB

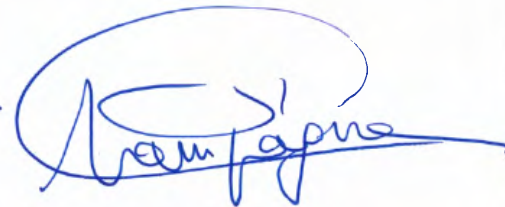
Voorzitter ABVV Metaal

Lieve DE PRETER

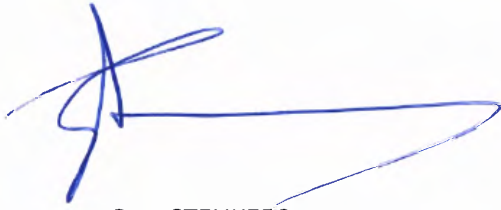

Geert DUMORTIER

Rohny CHAMPAGNE

CEO AGORIA

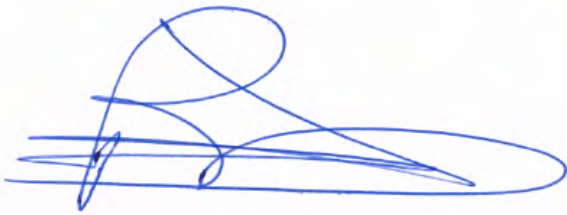
Bart STEUKERS

Algemeen secretaris FGTB Metaal

Hillal SOR

Voorzitter Voorzitter FOD
Werkgelegenheid, Arbeid en
Sociaal Overleg

Geert DEPOORTER

Voorzitter FOD Sociale Zekerheid

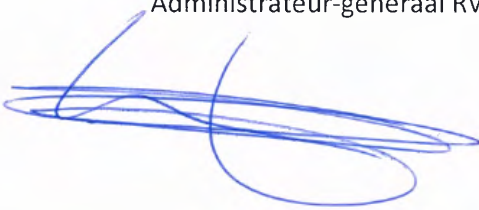
Peter SAMYN

Administrateur-generaal RSZ

Koen SNYDERS

Administrateur-generaal RVA

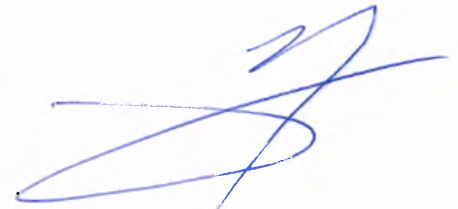
Jean-Marc VANDENBERGH

Administrateur-generaal RSVZ

Anne VANDERSTAPPEN

Administrateur-generaal RIZIV

Benoit COLLIN

Directeur SIOD

Bart STALPAERT